

OPONENTSKÝ POSUDEK (RIGORÓZNÍ PRÁCE): UZNÁNÍ DISERTAČNÍ PRÁCE JAKO PRÁCE RIGORÓZNÍ

Jméno rigorózanta:	Mgr. et Mgr. Radim Kalabis, Ph.D.
Téma práce:	Konsenzuální rozvod manželstva
Rozsah práce:	136 stran vlastního textu (323.875 znaků vč. mezer, tj. 179,93 normostran) – vlastní přepočítání oponenta, práce neobsahuje údaj o počtu znaků ani normostran
Datum odevzdání práce:	17. 03. 2023 (el. podoba) 17. 05. 2023 (písemná podoba)

Předložená disertační práce, která je předmětem žádosti o její uznání za práci rigorózní, je posuzována v souladu s požadavky uvedenými v čl. 4 odst. 3 rigorózního řádu UK ve spojení s čl. 3 odst. 1 Pravidel pro organizaci státní rigorózní zkoušky na Právnické fakultě Univerzity Karlovy.

Podle čl. 50 odst. 3 opatření děkana č. 17/2017, o závěrečných pracích, ve znění pozdějších změn, může být disertační práce uznána jako rigorózní práce, pokud:

- a) téma disertační práce spadá do tematického okruhu, ze kterého je konána státní rigorózní zkouška,**
- b) obhajoba disertační práce byla klasifikována známkou prospěl/a,**
- c) rozsah vlastního textu disertační práce včetně poznámek pod čarou je nejméně 180 000 znaků včetně mezer vlastního textu,**
- d) nebyla po obhajobě opatřena jakýmkoli dodatky,**
- e) obsah disertační práce není zastaralý a**
- f) obsah a zpracování disertační práce prokazuje schopnost samostatné tvůrčí činnosti uchazeče v tematickém okruhu, ze kterého je konána státní rigorózní zkouška.**

Ze spisu rigorózního řízení bylo zjištěno, že předložená práce byla obhájena dne 25. ledna 2023 na Fakultě práva Paneurópskej vysokej školy, a to s výsledkem A (ECTS). Školitelem disertanta byla doc. JUDr. Lila Bronislava Pavelková, PhD. Oponenty byli prof. JUDr. Anton Dulak, PhD a JUDr. Lucia Danišovičová.

K požadavkům podle čl. 50 odst. 3 OD 17/2017 oponent konstatuje:

ad a) Práce náleží do tematického okruhu, ze kterého je konána státní rigorózní zkouška.

ad b) Obhajoba disertační práce byla úspěšná (tj. klasifikována jako prospěl/a, srov. výše).

ad c) Rozsah vlastního textu disertační práce včetně poznámek pod čarou je nejméně 180 000 znaků včetně mezer; na základě konverze provedené oponentem byl zjištěn počet znaků vlastního textu 323.875 znaků, což i při případné nepřesnosti související s použitou technologií konverze do formátu umožňujícího zjistit počet znaků značně převyšuje požadované minimum.

ad d) Porovnáním s původní verzí práce v CRZP (Centrálny register závěrečných a kvalifikačních prác) bylo zjištěno, že práce nebyla po obhajobě opatřena žádnými dodatky.

ad e) Obsah disertační práce je stále aktuální, ostatně práce byla jako disertační obhájena před pěti měsíci.

Lze shrnout, že práce vyhovuje požadavkům podle čl. 50 odst. 3 OD 17/2017 písm. a) až e), přičemž posouzení, zda vyhovuje požadavkům podle čl. 50 odst. 3 OD 17/2017 písm. f) je provedeno níže.

1. Aktuálnost (novost) tématu

Jedná se o aktuální téma, shodou okolností je v České republice aktuálně předmětem široké diskuse a v návaznosti na ni byly nedávno vypracovány různé návrhy nové legislativní úpravy rozvodu [diskutován byl rozvod před notáři, aktuálně se diskutuje možnost (znovu)spojení řízení péče o nezletilé s řízením o rozvod či otázka upuštění od zjišťování příčin rozvratu].

Oponentské hodnocení: Výběr tématu hodnotím na základě uvedeného kladně. Zpracování tohoto tématu je schopno osvědčit, zda si rigorózní osvojil teoretické poznatky založené na soudobém stavu vědeckého poznání, výzkumu a vývoje, na zvládnutí jejich aplikace a na rozvinutí schopností k tvůrčí činnosti.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Autor zvolil téma, které je zaměřeno poměrně úzce, což determinuje náročnost tématu na (úspěšné) zpracování. Autor musí současné poznatky k tématu obsáhnout velmi podrobně, zároveň musí být schopen je zasadit do širších souvislostí českého rodinného práva. Nelze pominout ani skutečnost, že při hledání řešení de lege ferenda by autor měl prokázat také znalost této problematiky v komparativním kontextu (např. Francie a její notářské rozvody), což je také faktor, který zvyšuje náročnost tématu na jeho zpracování.

Oponentské hodnocení: Náročnost zvládnutí těchto teoretických otázek, jakož i prokázání souvisejících znalostí, při čemž lze čerpat – vzhledem k úzce vymezenému tématu práce – z omezenější palety domácí (či zahraniční) literatury, ať už monografické, učebnicové, či časopisecké, odpovídá požadavkům, které jsou kladeny na práce tohoto druhu. Zpracování takto úzce vymezeného tématu na úrovni rigorózní práce vyžaduje nepochybně značný rozsah znalostí uchazeče a hluboký vhled do zvoleného tématu.

3. Formální a systematické členění práce

Po formální stránce je práce rozčleněna do šesti kapitol (k čemuž je nutno připočítat úvod a závěr). Lze předpokládat, že struktura práce byla již hodnocena v posudcích obou oponentů DisP. Pro účely uznání za práci rigorózní se konstatuje, že uchazeč práci vystavěl na osvědčeném principu od obecného k dílčímu a od staršího k novějšímu. Tak počíná nejprve vymezením základních pojmů (kap. 1) a pokračuje historickým exkurzem (kap. 2). Těžiště práce započíná v kap. 3 (současná právní úprava rozvodu s komparačním přesahem), právní úprava rozvodu bez zjišťování příčin rozvratu v ČR (kap. 4), její vliv na rozvodovost (kap. 5) a návrhy de lege ferenda (kap. 6). Jednotlivé kapitoly se dále dělí na menší celky, což zvyšuje přehlednost textu pro čtenáře. V závěru autor své poznatky přehledně shrnuje. Obecně lze konstatovat, že systematika práce je vystavěna logicky a koherentně s hlavními metodami práce (především s metodou komparační v kap. 3, což lze označit za podstatnou část těžiště práce).

Oponentské hodnocení: Systematické i formální členění práce odpovídá požadavkům, které jsou kladeny na práce tohoto druhu.

4. Vyjádření k práci

Celkově lze hodnotit práci kladně, jako zpracovanou na velmi dobré úrovni (o tom ostatně svědčí i skutečnost, že byla obhájena jako disertační úspěšně obhájena s klasifikací A dle ECTS). Kladně lze hodnotit především hloubku zpracování tématu, její sociologické přesahy, dále poměrně širokou komparaci, jakož i tomu odpovídající práci se zahraničními zdroji.

I přes toto hodnocení lze mít k práci určité výhrady. První se týká již samotného názvu práce „konsenzuální rozvod manželstva“. Již doc. Radvanová, nestorka českého rodinného práva, upozorňovala na nevhodnost tohoto výrazu, stejně jako na nevhodnost výrazu „nesporný/smluvený rozvod“, při čemž autor užívá tyto výrazy promiscue (srov. např. s. 12, 29, 56, 63 atd.). Jde o to, že oba výrazy patří do oblasti právní hantýrky, která by se však v odborném textu vyskytovat neměla. Jde o to, že výraz konsenzuální rozvod implikuje rozvod dohodou („bez soudce“), o což se však v české právní úpravě nejedná, stejně tak se taková možnost aktuálně neuvažuje ani v rámci aktuálních legislativních návrhů. Rovněž proti výrazu „nesporný“ rozvod lze mít výhrady, které lze shrnout do konstatování, že pokud by mezi manžely neexistoval spor, pak by se nejspíše nerozváděli.

Místy lze v práci narazit na drobné formální, jazykové či stylistické nedostatky. Např. na s. 14 „nelze nevšimnou(t)“, „dle Hamerníka 85,3%“ (správně má být 85,3 %); na s. 120 není „graf“, nýbrž tabulka; místo nadpisu „seznam použité literatury“ na s. 151 se jeví jako vhodnější např. „seznam použitých zdrojů“, neboť judikatura a právní předpisy nejsou „literaturou“ v tom smyslu slova, jak je užit v nadpise na s. 151.

Tyto výhrady však nejsou ani samostatně, ani v souhrnu, s to snížit hodnocení předložené práce natolik, aby odůvodňovaly negativní stanovisko oponenta ohledně jejího uznání za práci rigorózní.

Na základě analýzy práce provedené systémem **Theses.cz** lze konstatovat, že automatická kontrola shody generuje dokument o 2788 stranách představující 72 srovnávaných dokumentů, generující celkovou podobnost 13 %. Míra shody však v žádném z dokumentů nepřevyšuje 3 %.

Na základě analýzy práce provedené systémem **Turnitin** lze konstatovat následující: kontrola indikuje 236 zdrojů obsahujících shody, čímž generuje celkovou podobnost (*overall similarity*) 22 %. Z toho je však třeba věnovat pozornost pouze zdroji č. 1, kde je indikována shoda 5 % (od zdroje č. 2 se vykazuje shoda 1 % a méně). Pokud jde o zdroj č. 1, je třeba konstatovat, ani toto číslo samo o sobě ničeho nevyovídá, neboť jde o souhrn všech shod z jednoho zdroje (flaw.uniba.sk), v němž jsou ovšem agregovány jednotlivé dílčí zdroje z tohoto úložiště.

Po prostudování pasáží označených systémy Theses i Turnitin konstatují, že indikované shody se týkají především ustálených citací profilujících teoretické literatury, zákonných ustanovení, judikatury či ustálených právních obrátů.

Na základě těchto kontrol tedy nelze učinit závěr, že by uchazeč nepostupoval při tvorbě práce *lege artis*.

Na základě uvedeného uzavírám, že předložená práce představuje zdařile zpracovanou práci, kterou lze doporučit k uznání za práci rigorózní.

Předložená práce dokládá schopnost autora k samostatné tvůrčí a vědecké činnosti. Lze tak konstatovat, že obsah a zpracování disertační práce prokazuje schopnost samostatné tvůrčí činnosti uchazeče v tematickém okruhu, ze kterého je konána státní rigorózní zkouška, a že práce tudíž splňuje požadavek podle čl. 50 odst. 3 písm. f) OD 17/2017.

Vzhledem k tomu, že všechny požadavky čl. 50 odst. 3 písm. a) až f) OD 14/2017 jsou splněny, DOPORUČUJI uznání této práce za práci rigorózní.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Autor cíl práce splnil.
Samostatnost při zpracování tématu	Autor při zpracování zvoleného tématu prokázal mimořádnou schopnost samostatné práce, a to jak při studiu odborné literatury, tak i relevantní judikatury.
Logická stavba práce	Zvolená systematika práce je vhodná.
Práce s literaturou (využití cizojazyčné literatury) včetně citací	Součástí práce je seznam odborné literatury, z něhož je zřejmé, že autor pracoval s cca 130 odbornými zdroji, ať už monografického, komentářového, učebnicového či časopiseckého charakteru, mnohé z nich jsou zahraniční. To je zcela dostačující vzhledem k poměrně úzce vymezenému tématu práce. Na veškerou literaturu autor průběžně odkazuje formou poznámek pod čarou (celkem 158), což rovněž svědčí o důkladné práci se zdroji.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Autor zvolené téma zpracoval zevrubně a do velké hloubky (srov. již výše). Lze tedy uzavřít, že autor zvolené téma zpracoval a vyčerpал do dostatečné hloubky vyžadované pro rigorózní práce.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Úprava práce je po formální stránce přehledná. Velikost písma i jeho rozpal je standardní, počet úhozů pravděpodobně převyšuje průměrnou normostranu. Celkově lze uzavřít, že úprava odpovídá požadavkům kladeným na práce tohoto druhu, drobné nedostatky již výše. Práce obsahuje 6 grafů a jednu tabulku (byť nazvanou „graf“, srov. již výše), které vhodně doplňují obsah práce. Další grafika a tabulky jsou obsaženy v příloze práce.
Jazyková a stylistická úroveň	Práce je po stránce jazykové i stylistické na standardní úrovni.

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

6.1 Připomínky – viz výše v rámci podrobného hodnocení.

6.2 Otázky k zodpovězení při obhajobě:

Dle čl. 50 odst. 1 OD 17/2017 se obhajoba rigorózní práce nekoná.

Doporučení/nedoporučení k obhajobě	práce	Závěrem lze konstatovat, že předložená práce, jak po stránce formální, tak i obsahové, splňuje požadavky kladené na rigorózní práce, tj. prokázat schopnost k samostatné tvůrčí činnosti a hlubší znalosti ze zpracovávané tematiky. S ohledem na výše uvedené doporučuji její uznání za práci rigorózní.
---	--------------	---

V Praze dne 03. 07. 2023

doc. JUDr. Ondřej Frinta, Ph. D.
oponent rigorózní práce